

1. Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Selanik şehri, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan penceresi konumundaydı. Şehirde farklı milletler bir arada yaşıyor, çeşitli dillerde gazete ve dergiler basılıyor, Avrupa'daki yeni fikirler hızla yayılıyordu. Bu çok kültürlü ve canlı ortamda yetişen Mustafa Kemal, farklı düşüncelere saygı duymayı öğrenmiş ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip etme imkânı bulmuştur.

Yalnızca bu bilgilere göre Selanik şehrinin Mustafa Kemal'in kişisel gelişimine en büyük katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Askeri yeteneklerini geliştirerek iyi bir komutan olmasını sağlamıştır.
- B) Farklılıklara açık, zengin ve çok yönlü bir fikir yapısına sahip olmasına zemin hazırlamıştır.
- C) Osmanlı Devleti'nin yönetim şeklini değiştirmek için isyan başlatmasına neden olmuştur.
- D) Ticari zekâsının gelişmesini sağlayarak onu ekonomiye yönlendirmiştir.

2. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisi'nde okurken Namık Kemal'in eserleriyle tanışmıştır. "Vatan Şairi" olarak bilinen Namık Kemal'in "Vatan Yahut Silistre" gibi eserlerini okuyan Mustafa Kemal, vatan sevgisi ve hürriyet kavramlarını içselleştirmiştir. Aynı dönemde Türkçülük akımının savunucusu Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerini de okuyarak "Milli benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı buldum" demiştir.

Buna göre Manastır yılları ve okuduğu eserlerin Mustafa Kemal üzerindeki etkisi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milli duygularının ve vatan sevgisinin pekiştiği bir dönemdir.
- B) Edebiyata ve şiire ilgi duymasında okuduğu eserler etkili olmuştur.
- C) Yabancı yazarların etkisiyle Türk kültüründen uzaklaşmaya başlamıştır.
- D) Vatan savunmasının önemini ve millet bilincini kavramıştır.

3. Fransız aydınlanma çağı düşünürlerinden J.J. Rousseau, "Toplumsal Sözleşme" adlı eseriyle modern demokrasi anlayışına temel oluşturmuş; Montesquieu ise "Kanunların Ruhu" adlı eseriyle yasama, yürütme ve yargı güçlerinin birbirinden ayrılması gerektiğini (Kuvvetler Ayrılığı) savunmuştur. Mustafa Kemal, bu yazarların eserlerini okuyarak milli egemenlik, hukuk devleti ve demokrasi kavramlarından etkilenmiştir.

Mustafa Kemal'in bu düşünürlerden etkilenmesi, ileride kuracağı Türkiye Cumhuriyeti'nde aşağıdaki uygulamalardan hangisinin hayata geçirilmesinde rol oynamıştır?

- A) Saltanat ve hilafetin yetkilerinin artırılması
- B) Tek kişinin egemenliğine dayalı bir yönetim kurulması
- C) TBMM'nin açılarak egemenliğin millete verilmesi
- D) Eğitimde geleneksel medrese sisteminin devam ettirilmesi

4. Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen şehirlerden biri de Sofya'dır. Burada Askeri Ataşe (elçilikteki askeri uzman) olarak görev yapmıştır. Bu görevi sırasında Avrupa devletlerinin temsilcileriyle görüşmüş, Avrupa kültürünü yakından tanıma fırsatı bulmuş ve Batı'nın bilim ve tekniğini yerinde incelemiştir. Ayrıca bölgedeki Türklerin sorunlarıyla da ilgilenmiştir.

Verilen bilgilere bakılarak Mustafa Kemal'in Sofya'daki göreviyle ilgili;

- I. Diplomatik alanda tecrübe kazanmıştır.
- II. Batı medeniyetini ve yaşam tarzını analiz etme imkânı bulmuştur.
- III. Sadece askeri tatbikatlarla ilgilenmiş, sosyal hayattan uzak durmuştur.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5. Mustafa Kemal, Tevfik Fikret için "Ben inkılap ruhunu ondan aldım." demiştir. Tevfik Fikret, şiirlerinde özgürlük, adalet, medeniyet ve batılılaşma gibi konuları işlemiş; baskıcı yönetimlere karşı çıkmıştır. Mustafa Kemal'in de Kurtuluş Savaşı sonrası yaptığı yeniliklerde ve köklü değişimlerde bu "inkılapçı" ruhun izleri görülmektedir.

Buna göre Tevfik Fikret'in Mustafa Kemal'i daha çok hangi yönüyle etkilediği söylenebilir?

- A) Geleneksel değerlere bağlılığıyla
- B) Mevcut düzeni sorgulayan ve yenilikçi bakış açısıyla
- C) Askeri strateji konusundaki bilgisiyle
- D) Tarih alanında yaptığı akademik çalışmalarla

6. Mustafa Kemal, İstanbul Harp Okulu ve Harp Akademisi yıllarında devletin başkentinde bulunmanın avantajıyla siyasi gelişmeleri yakından takip etmiştir. Arkadaşlarıyla bir araya gelerek ülke sorunlarını tartışmış, el yazısı gazeteler çıkarak fikirlerini yaymaya çalışmıştır. Bu dönemde devletin içinde bulunduğu kötü durumu daha net görmüş ve çözüm yolları aramıştır.

Paragraftan hareketle İstanbul şehrinin Mustafa Kemal'in fikir hayatına katkısı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Devlet yönetimindeki aksaklıkları fark etmesini sağlamıştır.
- B) Siyasi ve eleştirel düşünme becerisini geliştirmiştir.
- C) Sadece derslerine odaklanıp ülke sorunlarına duyarlı kalmasına neden olmuştur.
- D) Liderlik ve teşkilatçılık özelliklerinin filizlendiği bir ortam sunmuştur.

7. Fransız filozof Voltaire, eserlerinde vicdan ve ifade özgürlüğünü, insan haklarını savunmuş; aklın ve bilimin rehberliğini ön plana çıkarmıştır. Mustafa Kemal de Cumhuriyet'i kurarken "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." sözüyle aklın ve bilimin önemini vurgulamıştır.

Bu durum, Mustafa Kemal'in fikir yapısının oluşumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Fikirlerinin oluşumunda sadece yerli yazarların etkili olduğunu
- B) Yabancı düşünürlerin fikirlerini kendi süzgecinden geçirerek ülke gerçeklerine uyarladığını
- C) Osmanlı eğitim sisteminin Batı'daki eğitim sisteminden daha üstün olduğunu düşündüğünü
- D) Askeri başarıların bilimsel çalışmalardan daha önemli olduğuna inandığını

8. Mustafa Kemal'in fikir dünyasının şekillenmesinde etkili olan düşünürler ve savundukları fikirler şöyledir:

Ziya Gökalp: Türkçülük, milliyetçilik, dayanışma

Namık Kemal: Vatan sevgisi, hürriyet

Montesquieu: Cumhuriyet yönetimi, kuvvetler ayrılığı

J.J. Rousseau: Milli egemenlik, yurttaşlık bilinci

Yukarıdaki bilgilere bakılarak Mustafa Kemal'in fikir hayatı hakkında yapılabilecek en kapsamlı yorum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancı yazarlardan daha çok etkilendiği
- B) Fikir dünyasının hem milli hem de evrensel değerlerden beslendiği
- C) En çok etkilendiği akımın Türkçülük olduğu
- D) Sadece siyasi konularda okumalar yaptığı

9. Manastır Askerî İdadisi yıllarında Balkanlarda azınlık isyanları yaşanıyor, her millet kendi devletini kurmaya çalışıyordu. Bu karışık ortamda Mustafa Kemal, Osmanlı Devleti'nin parçalanma sürecine tanıklık etmiştir. Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde tarihe ilgi duymuş, Fransızcasını geliştirerek dünyayı takip etmeye çalışmıştır.

Bu bilgilere göre Manastır şehri Mustafa Kemal'e;

- I. Tarih bilinci kazanma
 - II. Milliyetçilik akımının etkilerini gözlemleme
 - III. Yabancı dil öğrenimini gereksiz bulma
- özelliklerinden hangilerini kazandırmamıştır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

10. Mustafa Kemal'in fikir hayatı tek bir kaynaktan değil; yaşadığı şehirlerin sosyal yapısından, okuduğu kitaplardan, öğretmenlerinden, arkadaşlarından ve yaşadığı dönemin olaylarından (Savaşlar, Fransız İhtilali'nin etkileri vb.) beslenerek oluşmuştur.

Bu cümlede Mustafa Kemal'in fikir hayatının hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Durağan ve değişime kapalı olması
- B) Sadece askeri olaylarla şekillenmesi
- C) Farklı unsurların etkileşimiyle oluşan dinamik bir süreç olması
- D) Ailesinin baskısıyla belirli bir yöne kanalizasyonu

CEVAP ANAHTARI

1. B	2. C	3. C	4. B	5. B
6. C	7. B	8. B	9. B	10. C